

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerico Lasser.
Melrioh Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3. a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Tergul Inului Nr. 80, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Ca anual în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 261.

Brașov, Sâmbătă 28 Noevre (10 Decevre).

1898.

Conspirații de clică.

Este ađi un fapt, despre care nu se mai pöte nimeni îndoi, că în urma evenimentelor celor mai prospete s'a început procesul de descompunere al partidei liberale ungurești dela putere.

Deja au anunțat vre-o 25 de deputați dintre cei mai de frunte eșirea lor din clubul liberal. Mișcarea este îndreptată în contra clicii lui Tisza-Banffy, și se pare, că se pregătesc o nouă grupare a elementelor așa dize liberale, pe când falanga lui Tisza-Banffy este privită ca desertoră dela stégul liberalismului și devenită reacționară.

Pentru moment omul situațiunei este președintele camerei Desideriu Szilagyi. Acesta a fost odinioară membru al partidei lui Apponyi, de unde a trecut la liberali, între cari a făcut, precum șcim, carieră. El a fost considerat până acum, ca unul din stêlpzii acelu liberalism care s'a manifestat în mod atât de fatal în așa numita acțiune de reforme desfășurată în anii din urmă de cătră partida dela guvern, parte mare cu concursul celor din stânga extremă.

Nu mai încapă îndoială, că Szilagyi a fost inițiat în conspirațiunea, ce s'a pus la cale pentru a produce o schimbare în constelația partidelor și a constringe pe Banffy să-și dea dimisiunea.

Ce se fierbe și ce se plănuesce în ascuns, nu se pöte sci. Se presupune de unii, că Tisza Kalman, cel mai viclen dintre politicianii unguri, pregătește însu-și o lovitură, și că totă procedura lui de acum este o intrigă fin țesută, spre a delătura pe discipulul său Banffy, care începe a-i fi periculos, și a asigura pentru un alt lung șir de ani clicii sale domnirea, ce a știut-o și până acum

exploata în folosul său cu atâta îndrăsnelă.

Trebuie să observăm însă, că presupunerea acesta am vedut-o exprimată în foile apponyiste, cari au combătut întot-deuna cu estra-ordinară vehemență politica și nisuințele clicii tiszaiște, care s'a opus atât de energetic planurilor de fusiune nutrită de contele Apponyi și ai săi. De aceea suntem mai mult înclinați a crede, că de astă-dată Tisza nu este pe sub mână înțeles cu Szilagyi.

Oricum ar fi, putem să fim curioși a vedé desnodământul încercăturilor intrigelor parlamentare din Budapesta.

Interesant este, că „Reichswehr“, organul conservator guvernamental din Viena, vorbind de Banffy și de pățaniile lui în dietă, acuză pe președintele camerei Szilagyi de conivență cu obstrucțiunea ungerescă și pune în paralelă nisuințele acestei obstrucțiuni cu acele ale obstrucțiunei germano-austriace susținând, că ținta amândurora este, ca să ajungă éráși la cărmă în Austria și în Ungaria faimosul „liberalism de afaceri“, de odinioară. Szilagyi — dize „Reichswehr“ — a trebuit să dimisioneze, pentru-ca situația lui Banffy să devie insuportabilă. Acum nu mai e nici o scăpare; adevărat, că lex Tisza dă lui Banffy posibilitatea de a-se mai ține, dér deja cei din conspirația încep să strige, că comitatele trebuie să refuze dările și recruții. Așa-dér résvrétire pe față în contra statului, numai, ca guvernul Banffyi să nu se pötă ține.

Limbagiul acesta al fôiei vieneze se explică în deajuns prin constatarea ce-o face ea, că contele Thun reușise de a-se înțelega cu baronul Banffy în privința pactului la Ischl, și astfel a putut scăpa din impas. Cu căderea lui Banffy însă ceea ce a câștigat Thun devine érá-și

cu totul problematic, așa că va trebui să începă érá-și dela început.

Se înțelege, că în astfel de împrejurări guvernantii din Viena doresc, ca Banffy cu majoritatea lui să fie învingător. Pentru acesta însă, cum se vede, sunt puține prospecte.

Krieghammer rămâne. După-cum susține „Neue freie Presse“, ministrul comun de răboiit Krieghammer rămâne în postul său și mai departe. Cu prilejul atacurilor contra lui în afacerea Hentzi, Krieghammer a făcut pași la locurile mai înalte, ca să și lămurască poziția. Lucrul s'a decis așa, că Krieghammer trebuie să rămână.

Din Senatul român.

În continuarea raportului privitor la interpelarea din Senat în chestiunea rentei Bisericii și Școlii române din Brașov, am dat loc eri textului actelor, pe care și-a basat d-l ministru-președinte Sturza răspunsul său. Astăzi publicăm replica d-ului Titu Maiorescu la răspunsul ministrului-președinte.

D-l Maiorescu. D-lor senatori, dați-mi voie să las la o parte, în replica mea, toate chestiunile personale, ridicate de d-l ministru-președinte.

Înțeleg foarte bine, că d-l ministru-președinte a fost mișcat în conștiința d-sale, că — precum ne-a spus — se examinează în fie-care d-și, și că vede, că este clar cu sine și liniștit față cu Regele și față cu Statul. Nu mă îndoesc de acesta. Fiă-care ministru-președinte în Țera românească va fi fost cu conștiința împăcată de modul cum a lucrat, și ar fi o neiertată necuviință, decât ar pune cineva la îndoială patriotismul, séu conștiința cuiva. Tot așa d-nul Lascar Catargi vè pöte dize, că în tot ce a lucrat, a lucrat după conștiința sa, așa cum înțelege să facă bine Țerei și Regelui, tot așa Ioan Brătianu, tot așa orî care alt ministru. Pe tărâm conștiinței împăcate personale a fiă-cărui, nu mă pot pune, căci recunosc onor. ministru-președinte conștiința d-sale împăcată.

Decă ar fi numai pe împăcarea conștiinței, pe ideile personale de patriotism și onestitate, ôre-cum individuale, atunci

n'ar mai fi nici o luptă politică, căci toți miniștri-președinți sunt împăcați în conștiința lor.

Dér chestiunea este, decât lucrând după a lor conștiință, ne oferă nouă dreptul la critică justificată: numai de acesta este vorba.

D-lor, în ceea-ce spune d-l ministru-președinte, decât recunoșce împreună cu mine, că acea anuitate, care se dă Bisericii și școlilor din Brașov, provine din o obligațiune așa cum este dîs la 1875, suntem perfect de acord, și acesta declarație este bine, ca să fie reținută din aceste debateri...

D-l prim-ministru Sturza. Este reținută de astă primăvară.

D-l Titu Maiorescu. Mi-ați făcut atâtea laude, încât mă îndreptățiu să dîc, că nu sunt eu așa de mărginit, încât să nu disting ce este clar. Decă ar fi fost clar, nu ceream cuvântul la 15 Mai. Am cerut cuvântul când d- ați dîs următoarele cuvinte:

„Și fiind-că nu era clarificat, că ceea-ce se dă la Brașov nu e o subvențiune, ci o rentă pentru bunuri, ce s'au ridicat din proprietatea bisericii Sf. Nicolae.“

De aceea ați suprimat...

D-l prim-ministru D. Sturza. Nu.

D-l T. Maiorescu. A! este réu reprodus în Monitor?

D-l prim-ministru D. Sturza. Înțelegeti pe dos.

D-l T. Maiorescu. Eu înțeleg românește. Când „nu este clarificat“ ceea-ce se dă la Brașov, înseamnă, că este o îndoială.

Decă dizeți însă acum, că nu este îndoială, atunci suntem de acord, s'a înțeles pe dos, că ar fi îndoială: este din contră o datorie clară. Fôrte bine!

Vedeți, cu totă conștiința împăcată, acum începe deosebirea noastră politică. Răspunsul d-v. de astăzi, trei șferturi s'a referit la d. Tache Ionescu. D. Tache Ionescu este deputat și presupun, că va releva, ce s'a dîs aci.

Eu nu găsesc cuviincios să se discute în Senat cu un deputat din Cameră. Eu mă mărginesc la discuțiunea din Senat și dîc, este o obligațiune a Statului, și așa a fost pusă această alocațiune bugetară dela început. De ce a-ți suprimat plata ei? Fiind-că, răspunde d. ministru-președinte, decât o plăteam, mi-era témă, că se vor închide școlile.

D-le ministru-președinte, vè rog, decât

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietene.

Raffael și contimpuranți.

(Urmare).

Contimpuranții și elevii săi erau năcăjiți foc pe el, căci splendoră lui arunca asupra tuturor umbră. Mai ales Bramante și Giuliano da Sangallo nu îl puteau suferi și, ca să-l blameze, înduplecară pe papa să-l însărcineze cu pictarea tavanului capelei Sixtine, cu chipuri din istoria biblică. M. nu pictase nici odată în fresco și de aceea ei credeau, că această pictură plănuită în proporții uriașe ea va întrece puterile lui. Pentru-ca să nu cadă bănuiala pe ei, să oferiră să-i ajute. În zadar cercă M. să refuze lucrarea acesta, în sfirșit trebui să primescă. Cel dintăi lucră ce-l făcu, fû, că nimici frescele celor ce voiau să-i ajute, îi dădu afară, să incuie singur în capelă și în decurs de 22 de luni gătă unul din cele mai mari tablouri ale lumii. Papa a rămas încântat și l'a însărcinat și

cu executarea frescei: „Judecată în urmă“ pentru păretele din fund, de 20 metri de înaltă și 10 de lată, care conține la vre-o mii de figuri.

Ceea-ce a săvîrșit Michelangelo în Capela Sixtină, n'a mai săvîrșit om pe lume. Tavanul e împărțit în nouă câmpuri, cari represintă pe rând: Dumnezeu desparte în vîzduch lumina de întunerec; face sôrele, luna și plantele; poruncesce apelor să se despartă de uscat și face animalele; face pe Adam; din cösta lui face pe Eva; apoi vedem păcatul și isgonirea din rai; jertfa lui Noe; potopul; Noe beat, luat în ris de fiul său Ham.

Între aceste câmpuri, ca și rame ale lor, sunt pictate o mulțime de persoane biblice și mitice, precum profetii, evangeliștii, Sibilele etc., toate acestea în relief, așa, că par nisce sculpturi, ce țin cele 9 picturi cu brațele lor.

A descrie mai de aproape tavanul și păretele din fund mi-e peste putință. Atâtea sute de figuri cuprind aste tablouri, de fiți trebuie luni de zile, pentru-ca să le poți distinge pe fie-care, n'a ales, că fumul de tănăie a înegrit părțile și decii de călătorii ce să perindă mereu în capelă te tur-

bură cu observațiile lor. De alt cum Buonarroti nu-i nici-odată atât de precis, ca Raffael în pictură, el numai atinge amănuntele, nu le desvoltă, așa, că să cere pace și răgaz, ca să le poți studia. Și pe amândouă acestea eu nu le am avut.

O singură figură imi va rămâne pentru tot-deuna neuitată: Christos în mijlocul miilor de trupuri de credincioși și de păcătoși. Christos aici nu mai are trupul acela slab și nevoiaș, pe care-l îmbrăcase venind pe pământ și voind să fie om ca cel din urmă om, aici, unde are să pedepsescă pe răi și să îi mântuiescă pe cei buni din mânilor satanei, e un Christos puternic, numai mușchiu, un trup de atlet.

Michelangelo e înainte de toate sculptor. Cele două dimensiuni, de cari îl încătușează pânza, nu-l mulțumesc, pentru întruparea ideilor sale îi trebuie toate 3 dimensiunile, îi trebuie un câmp liber. Și acesta numai în arhitectură și în sculptură îl pöte avea. Un David cu proporțiile cele uriașe atât de armonios păstrate, un Moise, care te ține stilpit pe loc de admirație césuri întregi, cari par o clipă și aproape toate celelalte statue ale lui sunt opurile, pentru cari tot-deuna va fi admirat Buonarroti.

În sculptură a putut ajunge chiar și gingășia, pe care în picturile sale nici-odată nu am putut-o afla. „Pietă“ în San Pietro în Roma, madona care ține în pölele sale cadavrul lui Christos, e o grupă atât de mișcătoare în simplitatea ei, încât îți stîrnesce lacrimi.

Decă asamenî această madonă cu madonele lui pictate, îți bate îndată la ochi deosebirea cea mare. În marmoră M. a știut turna sentimente, în pânze nu.

În toate tablourile sale, Michelangelo nu-i alt ceva decât un sculptor legat la mână. Și el se luptă să scape de lanțuri, picturile lui par nisce reliefuri. El a fost acela, care pe tavanul capelei Sixtine a trecut granița naturală a picturii, sculptând cu colorii.

Dér ori-cât ar fi de reușite aste încercări, o înșelare deplină ele nu pot să stîrnescă. Veđi bine, că numai un pas mai trebuie, pentru-ca granița dintre sculptură și pictură să fie ajunsă, dér pasul acesta nu l'a putut face nici Michelangelo, care a încercat să sculpteze cu vopseli, nici Max Klinger, care în „Christus im Olymp“ a încercat contrarul, a picta în marmoră.

(Va urma).

mai aveți timp, explicați următorul lucru: cum se face, că deși legea unghurească este de la 1883, aceea care oprește subvențiile, s'au strecurat 5 ani de minister liberal și 7 ani de minister conservator, și totdeauna s'a plătit această rentă, ca o anuitate obligatorie, și nu a fost nici o dificultate, ori amenințare din partea guvernului maghiar? Și cum se întâmplă, că îndată-ce veniți d-văstră, ca șeful naționalilor liberali în capul guvernului, la 1896, ne spuneți astași, că v'a întrebat ministrul austro-maghiar: de ce dați, cum dați acea sumă?

De unde misterul acesta?

Acesta este rezultatul acțiunii d-văstră „naționale” și internaționale? Vi-se întâmplă numai d-văstră o întrebare și o stringere cu ușa, care nu s'a mai întâmplat sub toate guvernele anterioare? Și dacă ne comunicați, că vi-s'a supus anume d-văstră din partea legațiunii austro-maghiare această, cum se face, că sub ministrul Aurelian se se plătescă ărași rentă, și că nu s'au înrăutățit relațiile mai departe?

Și cine era ministru de externe în ministrul Aurelian? D-nul Stoicescu, colegul d-văstră de astași. Și era acolo d-nul Cantacuzino, reprezentantul d-văstră, și acest ministru plătesce și nu i-se întâmplă nimic, nu se năruie lumea, nu se închid școlile, și numai d-văstră vi-se întâmplă piedeca? Nu vă pare curios? Dér, d-lor, cei de dincolo, toate comitetele parohiale, toate consistoriile arhiepiscopale nu știu ele ce sunt interesele lor? Și când ele vin și vă cer alocațiunea bugetară, voiți d-văstră să le luați sub tutelă și să le diceți: nu vreau să vă dau, fiindcă mi-e tēmă pentru voi? Apoi ei nu cred, că sunt periclitati prin această. Pe ei îi periclitază din contră, că-i stringeți d-văstră de gât, nedându-le subvenția de astași.

D-văstră veniți aci și spuneți: nu le dau banii să ție școlă, fiindcă mi-e frică să nu li-o închidă. Dér lăsați grija asupra lor!... și nu-i lăsați fără banii, ce sunt în drept să vi-i reclame. Și când ai o lege a statului nostru, care spune categoric să le dai subvenția, și când ei vin și v'o cer, chiar de s'ar întâmpla, ca să se închidă școlile, cine are să credă, că sunteți d-văstră de vină prin respectarea legilor?

Dér când se întâmplă pentru primă-oraș sub al d-văstră ministru, ca să se facă asemenea greutăți, încât să nu găsească altă scăpare, decât suprimarea unei rente datorite după lege, această însemnă o notă rea pentru conducerea din partea d-văstră a afacerilor statului nostru din partea d-văstră cu totă conștiința împăcată a d-văstră.

Încă o obiecțiune, la ceea ce ne-ați cetit din partea baronului d'Aerenthal: ca datorie se poate plăti, ca subvențiune nu se poate plăti, după legea ungară. Nu e vorba, teoria internațională, că adevărat nu se dau subvențiuni de cultură, în genere dela un stat în alte state, nu se poate susține. Vedeți, chiar în budgetul d-văstră curent e anume dis (lasă, că sunt biserică și școli străine puse într'un mare paragraf, 46), dér ăta la art. 116 al budgetului curent pe 1898-99. „Subvențiunea bisericeii Sf. Gheorghe din Suceava (Bucovina) 6000 lei”, fără ca să reclame guvernul austriac. Mai dăm o subvențiune institutului Weigand din Lipsca, fără să reclame guvernul german. Ați auzit de asemenea, că arhiepiscopul catolic de aci, în discursul francez ținut Vinerea trecută la solemnul Te-Deum pentru aniversarea de 50 de ani, a mulțumit împăratului Francisc Iosif pentru munificența sa față de școlile și bisericile catolice din țera noastră, și noi n'avem nimic de obiectat în privința asta.

Dér guvernul ungar a creșut, că trebuie să oprască subvențiunile de cultură dela alte state. Dă Franca școlii de arheologie dela Atena, dăm noi institutului lui Weigand. Nimeni până acum nu s'a formalizat. Statul ungar însă oprește; e în dreptul lui să o oprască, decât vrea. Însă nu putea fi în drept să ne oprască de a plăti o datorie.

Și dacă e așa, apoi, d-le ministru de externe, trei ani durază ministrul d-văstră, și în trei ani n'ați ajuns să lămurii chestiunea asta? Și începând să o lămurii, ați început prin a refusa plata? Și produceți impresia, înainte de a deslega oestia, că e deja defavorabilă și riscată și periculoasă? Toți miniștrii anteriori au plătit și contele Kalnoky, pe care îl citați, când a aflat, ce se plătesce și cum se plătesce, nu a avut nici o obiecțiune de făcut în delegațiunii, precum o spune pe față. Cum veniți dér numai d-văstră și sunteți așa de intimidat, încât suprimați renta?

Bine-voiți a explica această, căci atunci ne-am lămurii îndată, pentru-ce conștiința d-văstră împăcată nu ne e suficientă pentru împăcarea noastră.

Să încerc eu a da Senatului cheia explicării pentru atitudinea d-văstră.

În urma escuelor d-văstră dela Orfen prin cuvântarea din 1894, v'ați făcut pozițiunea așa de grea, încât acum ca un *contre-coup*, ca o reverberare grozavă a acelor escese, nu mai aveți autoritatea, ca să susțineți drepturile statului român, cum trebuie să fiă susținute (aplaude). Pentru această am făcut interpelarea și aceasta e bine să se știe în țera.

Un ministru român are dreptul și datorie de a-și plăti obligațiunile sale de stat, nici un stat străin nu poate deslega guvernul român de o obligație privată de a plăti o rentă, și ori-ce șovăire, este un fals politic și contra statului român și contra naționalității și contra statului ungar! Greșala d-văstră politică este, că ați șovăit 3 ani de zile, fără să plătiți, și că 3 ani de zile stați intimidat la o disensiune pentru un drept clar ca lumina zilei, care era de onorea și demnitatea noastră națională, ca să nu fiă incurcată așa cum ați făcut! (aplaude).

Evenimentele zilei în Ungaria.

Cele ce se petrec azi în Peșta sunt de-o extremă de gravă însemnătate pentru situațiunea actuală și viitoare. Schițăm aici pe scurt evenimentele zilei:

Sedința de Mercuri a dietei. Cu încredere extremă a fost așteptată sedința de Mercuri a dietei. Obiect de discutiune vehementă a fost dimisiunea lui Szilágyi. Sedința a prezidat-o Ludovic Lang. Lang arată scrisoarea de dimisiune a lui Szilágyi și a dat-o spre citire. Esența motivării dimisiunii este, că lipsesc condițiile pentru aceea, ca el să-și potă împlini problema fără influența decisivă a altora. Citirea scrisorii fu întâmpinată de întreaga opoziție cu „éljen”-uri furtunose. Partida guvernului tăcea ca pământul. După-ce s'a făcut liniște al doilea prezidinte Lang declară, că se alătură și el la cele ce le spune Szilágyi în scrisoarea sa de dimisiune, și nu dorește a-și mai ocupa postul. Opoziția primi cu furtunose „éljen”-uri și această declarație.

Se ridicară apoi pe rând conducătorii partidului din opoziție, ca să și manifesteze sentimentele lor de stimă față de Szilágyi. Cel dintâi a luat cuvântul Francisc Kossuth. El dișe, că în timpurile acestea de crasă, camera nu se poate lipsi de Szilágyi; trebuie dér rugat să-și retragă dimisiunea. Tot această a propus-o și Geza Polonyi în numele grupului ugronist. Polonyi însă defășură, că Szilágyi a dimisionat, deore-ce guvernul a pretins dela el să calce regulamentul camerei, și fiindcă el n'a voit, au scris în contra lui „calomniile josiice și plătite” din „Berliner Tageblatt”. — (Mișelie! Josicie! s'aude strigându-se pe bancele opoziției) Polonyi propuse apoi în scris, ca camera să nu primască dimisiunea lui Szilágyi, ci să-l rōge a-și susține poziția.

În mijlocul celui mai uriaș șgomot se ridică ministrul-președinte Banffy să vorbească. *Un șfert de cēs însă el n'a putut ajunge la cuvânt.* Banffy palid și sfârșit, din când în când zimbînd a desperare, sta ca o statuă pe locu-i. — Jos cu el! *Afară cu el!* Nu te ascultăm! *Cardte de aici!* îi strigau deputații din stînga. — Banffy: On. cameră! (Cară-te afară! Du-te în clubul liberal și vorbește acolo! strigau necontentit din stînga) Ministrul prezidinte abia cu greu putu să vorbească meru intrerupt. El spune, că regretă depărtarea lui Szilágyi, această o consideră ca o pierdere, și nu crede, că el va fi înduplecat să-și retragă dimisiunea. Rōgă decî camera, să ia cu regret la cunoștință dimisiunea prezidentului și să se alegă nou prezidinte. Cuvintele lui Banffy fură primite cu hohote de ris de cătră stînga, cei din drēpta însă cu aplaude.

Luă cuvântul contele Apponyi, Majoritatea strigă: Acum nu vom asculta noi pe Apponyi! Ședî! nu ne mai cînta! Iti vom rēspîti!

Un mare vifor se născu de aici. Deputații din stînga strigară: Dēu, nici Banffy nu va mai vorbi! Vom insulta pe ministrul prezidinte! Polonyi: Vom pālmu pe Banffy! Apponyi abia cu greu putu să ajungă la cuvânt. El dișe, că trebuie făcută încă o ultimă încercare de a face pe Szilágyi să-și retragă dimisiunea. Opoziția aplaudă furtunos, guvernamentalii nu aprbară propunerea, ba mulți dintre ei părăsiră de-

monstrativ sala desbaterilor. Într'aceea și abatele Molnar, conducătorul partidei populare, se alătură la propunerea lui Apponyi.

În fine se auzi și din rēndurile majorității o voce, a lui Hegedűs, care a propus, ca toți să se alature la propunerea minorității de a fi rugat Szilágyi să-și susțină poziția.

La votare întreaga cameră e manifestat pentru Szilágyi prin sculare. Banffy la votare nu era de față, mai în urmă însă împărțându-i-se cele întâmplăte, intră în sală și declară, că și el se alătură la propunerea lui Apponyi.

Ast fel s'a petrecut această sedință șgomotōsă, al cărei vot este considerat, ca o desavuare a lui Banffy din partea întregii camere.

Repășiri din partida liberală. Proiectul, ce l'a înaintat Coloman Tisza în conferința clubului liberal de Marți, a început deja să-și dea rodurile. Până acum 11 deputați au eșit din partida liberală. Aceștia sunt conții: Iuliu și Teodor Andrassy, Ludovic Batthyany, Aladar Szecheny, Gabriel Staray și Nic. Toroczky, apoi Francisc Chorin, Ignatiu Doboczky, Cornel Emmer, Enyedi Lukacs și baronul Sigismund Perényi. „Pesti Napló”, organ guvernamental spune, că 9 înși intenționează a mai părăsi partida guvernului.

Crasă gravă. În șirul momentelor critice însemnă, scirea ce-o aduce „Bud. Hirlap”, după care ministrul-președinte Banffy va dimisiona. „Pesti Napló” dă să se înțelgă, că în legătură cu această stă și călătoria Banului croat Khuen Hedervary la Peșta.

Miercuri s'era s'a ținut un consiliu de miniștri. „Magyar Hirlap” spune, că din deciziunile ce s'au luat în acest consiliu, transpiră în mod șndoios faptul, că o mare crasă va izbucni mai curēnd, ori mai târziu. Ministrul Banffy va înainta monarhului proiectul lui Coloman Tisza, și decât Majestatea Sa nu-i va da aprobare, cabinetul va dimisiona imediat.

Manifest și apel. Partida independentă a ținut alaltăeri s'era o conferință, în care s'a accentuat, că partida să adreseze un manifest cătră alegătorii și cătră țera, în care să arate situația politică de azi. Manifestul se va face cu prilegiul sērbătorilor Crăciunului.

Guvernul, prin organul său „Nemzet”, adresează un apel cătră membrii partidei sale în formă de articol, în care stăruiesce asupra mării însemnătăți a proiectului lui Coloman Tisza. Cu acest proiect, dișe, trebuie să se identifice toți membrii partidei, căci cel-ce nu se alătură la el, nu mai pōte fi considerat, ca făcēnd parte din marea partidă a guvernului.

Nici dări, nici recruți. Pe poimăne, Duminecă, s'a proiectat ținerea unei mari adunări populare în Budapeșta. După cum comunică foile guvernamentale, adunarea se va convoca de cătră conducătorii partidelor din opoziție cu scop de a lua măsură față de stările, ce se vor crea după 1 Ianuarie. Convocatorii adunării vor șterne un proiect de rezoluțiune, în care toți cetățenii țerii să-și exprime protestarea lor în contra procedurii anticonstituționale ce va urma, ăr autoritățile administrative să fie provocate a refusa ordinele guvernului cu privire la încassarea dărilor și la recruți. Rezoluțiunea adunării să se facă cunoscută în totă țera prin așe.

Ce dișe Vienesi. Crisa din Ungaria a produs senzație mare la Viena. În cercurile parlamentare vieneze să consideră ca sigur, că Banffy trebuie să se retragă.

„Neue freie Presse” dișe, că Ungaria se află în crasă constituțională. Partida liberală a autorizat pe Banffy să suspendeze constituția, s'eu mai corect dișe, să guverneze fără budget, adecă să facă o lovitură de stat.

„Fremdenblatt”, organul ministeriului de externe austro-ungar scrie, că monarhia stă în fața unor astfel de evenimente și conflicte, carl până acum nu-și află pāreche.

Mesagiul tronului german și tripla alianță. „Indépendance Belge”, după cum anunță o telegramă din Bruxella, vorbind despre mesagiul tronului german se exprimă astfel: „E bătător la ochi, că împăratul german n'a făcut nici printr'un cuvēnt amintire despre tripla alianță. E aprōpe n'ēndoios, că tripla alianță va înceta, îndată după ce va expira convențiunea de acum”. De aceeași părere sunt și celelalte țiare belgiane.

SCIRILE ZILEI.

- 27 Noemvre v.

Prelegeri publice pentru popor. Scim, că fruntașii români din Sēliște au hotărît să țină pe rēnd în fiă-care Duminecă câte-o prelegere publică pentru popor. Prima prelegere publică a ținut-o d-l farmacist Dumitru Banciu, a doua d-l medic Dr. Nic. Comșa, ăr a treia prelegere a ținut-o Dumineca trecută d-l Dr. Nicolae Calcfariu. Dumineca viitoare se va ținē a patra prelegere, al cărei subiect va fi luat din istoria națională a Românilor. Tōte conferențele au avut succese neașteptate, isbutind a deștepta față cu ele interesul și însuflețirea poporului într'un mod surprindător. Din Duminecă în Duminecă conferențele sunt tot mai cercetate, așa că omenii abia mai pot încăpē în sală. De-asemena s'a inițiat o serie de prelegeri publice în Lugoș, unde s'au ținut până acuma două prelegeri. Dumineca trecută a vorbit d-l avocat Titu Hațeg. E neprețuită școlă, ce i-se dă poporului prin asemenea conferențe. Exemplul nobil și înălțator de inimă al fruntașilor români din Sēliște și Lugoș ar trebui să deștepte atențiunea Românilor fruntași din tōte centrele și să caute cu toții a-și pune cunoștințele și capitalul lor intelectual în serviciul poporului. Cei dela centre ar putē să organizeze acțiunea astfel, ca chiar și în comunele mai mici rurale să se țină din când în când, fiă măcar și numai odată într'un an, prin fruntași anume trimiși din centre câte-o prelegere publică, care fiind bine alesă și întocmită face mai mult efect asupra poporului și revarsă în inima lui însuflețire și învțătură mai durabile, de cum și le-ar putē căștiga pe altă cale.

Dela universitatea din Budapeșta. Scim, că studenții maghiari au făcut demonstrațiunii, când profesorul de limba română, I. Cicean, și a început prelegerile românece. Acum se constată, că din toți profesorii de limbă străine dela universitatea din Budapeșta își țin prelegerile mai ales în limbile respective, astfel A. Ph. Becker francezece, A. Patterson englezece, Dr. G. Heinrich nemțesce, A. Messi italienece, G. Kassay latinece, E. Margalits croatece și O. Asbóth rusece, fără ca vre-odată, acest us, care zace în firea lucrului să fi dat prilegiu la nemulțămiri. Faptul acesta îl relevă în deosebi, „Neues P. Journal”, vrēnd, probabil, să arate printr'asta, că n'au fost la loc demonstrațiunile contra profesorului de limba română. Trebuie să se adaugă însă, că, decât față cu limbile străine să respectă acele us, cu atât mai mult trebuie să se respecte față cu limba română, care nu e străină, deși șoviniștii o declară și pe această străină. Este în tot cazul un lucru straniu și ne mai auzit, ca limba unui popor de peste 3 milioane de suflete, care face parte întregitoare din populațiunea statului, să fiă privată și tratată în același stat, ca străină.

La temniță. Scim, că învățătorii Andreiu Russu și Avram Giurgiu au fost pedepsiți de tribunalul din Tērgul-Mureșului cu câte 100 fl. pentru-că cu osasia deprinderilor de arme au cāntat cāntece naționale românece. Tabla regescă a mai adaus la pedepsă în banii și câte 14 zile închisōre. Osindiții au recurat la Curie, dér această li-a respins recursul, așa că cei doi învățători români caută acum să-și facă pedepsă ce li-s'a dictat — adecă să sufere închisōre. — Tot în urma respingerii recursului d-lui Aurel Trif, care fu pedepsit de curtea cu jurați la trei luni închisōre

de stat, densus a plecat deja la Seghedin, ca să și facă pedepsă.

Din Bucovina. „Patria“ din Cernăuți vestese, că Majestatea Sa monarchul a numit pe I. P. C. Sa vicar de scaun Dr. V. V. de Repta, arhiepiscop al Rădăuților — Tot „Patria“ spune, că cestiunea salariilor preoțesci s'a rezolvat în favorul preoțimei române, într-un timp începând cu 1 Ianuarie 1899, se vor plăti preoților salarii mărite. — Intre cei distinși cu prilejul jubileului împărațesc se află în Bucovina și Metropolitul Arcadie Ciupercovic, care a primit *marca crucea a „ordinului Francisc Iosif“*, er-d-l Iancu Lupul crucea de comandor a „ordinului Francisc Iosif“.

Societatea „Carmen Sylva“ a studenților academici români din Graz s'a constituit pentru anul administrativ 1898-99 în modul următor: Președinte: Valeriu Popescu stud. med.; Secretar: Ioan I. Fometescu stud. med.; Casar: Ioan Marcu, stud. în drept; Bibliotecar: Ioan Deleu stud. în drept.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ a clericilor români din Sibiu invită la ședința publică, ce se va ține Duminecă în 29 Noembrie st. v., în memoria marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a edificiului nou seminarial. Inceputul la 7 ore seara. Ofertele în favorul societății se vor chita cu mulțămintă pe cale publică.

Program: 1) „Cuvânt de deschidere“, rostit de președintele Dr. I. Stroia. 2) „Noptea“, de F. Abt, executată de corul societății. 3) „Mijlocele, prin care se asigură propășirea unui popor“, disertație de v. pres. Ilie Hociotă, cleric în cursul al III-lea. 4) „Duo brillant“ pentru 2 flaute de Kuhlau, executat de Georgiu Henția, cleric în cursul al III-lea și Emilian Têrchiță, cleric în cursul al II-lea. 5) „Fulgur“, poezie de G. Coșbuc, declamată de Iosif Comanescu, cleric în cursul al III-lea. 6) „Despre influențele binefăcătoare ale calamităților asupra omului“, disertație de Nicolau Șandru, cleric în cursul al II-lea. 7) Orchestră: a) „Intr'un album“, de G. Dima; b) „Gavotte“, de Czibulka Alphons, executate de orchestra societății. 8) „Vespasian și Papinian“, dialog de I. Negruzzi, predat de Iosif Comanescu, cleric în cursul al III-lea și Zenovie Popovici, cleric în cursul al II-lea. 9) „Era noptea întunecată“, de G. Dima, executată de corul societății.

Coroane eterne. Din tristul cas al trecerei din viață a d-nei Maria C. Săcărianu, în loc de o cunună peritoare pe sicriu, Onorata familie a d-lui director Valeriu Bologni-a predat 5 fl. drept coroană eternă la „fundatiunea iubitorilor reșoși, pentru ajutoarea scolarilor români sârcați“. Primindu-se această sumă de subscrierile Comitet, se chită în acest mod și se arată că s'au adăugat la numita fundațiune. — Brașov, 27 Noembrie (9 Decembrie) 1898. *Comitetul parohial român gr. or. din Cetatea-Brașovului.*

Vinuri false. Se știe, că și în Ardeal s'a dat de urma multor vinuri false. Intre altele se comunică, că la Rășnov și Ghimbav din comitatul Brașovului încă s'a aflat mult vin fals, din care s'au luat mostre și s'au trimis la institutul chemic din Clușă spre a fi supuse unei analize. — În Arad neguțătorul de vinuri Armuth Lajos încă a făcut marl „geșefur“ cu vinuri false, din care cauză a fost pedepsit cu o lună închisore și 1820 fl. amendă.

Kossuth și „Egyetértés“. Francisc Kossuth, după reintorcerea sa din Italia, unde de mic copil trăise în „exil“ cu tatăl său, figura ca prim-colaborator al organului „Egyetértés“, și numele lui sta tipărit în fruntea diarului. Acum însă societatea de acționari, care edă fôia, a cumpărat dela Csavolszky dreptul de proprietate, și Kossuth s'a retras din funcțiunea de prim-colaborator al lui „Egyetértés“, motivând această cu daraverile ce le are ca conducător de partidă. Redactor responsabil al lui „Egyetértés“ a rămas tot Csavolszky, care posedă cele mai multe acțiuni, er după el Carol Eötvös.

Cine-i student să nu se însore. Ministrul de instrucțiune publică al Rusiei a provocat pe conducătorii școlilor superioare să-și dea părerea, dacă pôte fi permis studenților universitari a se căsători? Pe baza răspunsurilor primite, ministrul rus a interzis studenților a se căsători și tot-odată a dat ordin ca să nu fiă primiți ca studenți la universități bărbați căsătoriți. În oasuri excepționale însă corpul profesoral pôte face abatere dela această regulă.

Contra Țiganilor corturari. Având în vedere, că mai ales acum, cu începerea iernei, Țiganii corturari cutrierând satele periclitază în mare măsură siguranța de viață și avere, congregația comitatului Borșod a hotărât să înainteze o petiție la oameră, cerând ca printr'o lege să caute a regula această cestiune. Hotărîrea comitatului Borșod va fi înaintată și congregațiilor celorlalte comitate pentru a o sprijini și a se alătura la ea.

Cel mai bine venit cadou de Crăciun este de prezent un aparat bun de fotografiă. Nu este distracție mai plăcută pentru dōmne și domni, decât fotografia, care este lesne de practicat după modalitatea simplă de acum. Pentru procurarea celor mai bune și sigure aparate pentru chipuri, de moment se recomandă depositul special (care există din 1854) al lui A. Moll (k. u. k. Hof lieferant Wien I. Tuchlauben 9). Celor ce se interesează, se trimite lista de prețuri ilustrată gratis.

Ședința generală a XXVIII

a soc. acad. „România Jună“ din Viena.
Viena, Dec. 1898.

În 3 Decembrie st. n. societ. acad. soc. lit. „România Jună“ a ținut în sala festivă a restaurantului „Kaiserhof“ a XXVIII-a ședință generală, cu următorii program: Partea oficială, 1) Cuvânt de deschidere; 2) Raportul an 1; 3) Raportul comisiei revădătoare. partea socială: Concert și dans.

Intre oșpeți am remarcat pe D-l colonel Lupul, deputatul Dr. G. Popovici, deputatul (sêrb) Balyac, Dr. N. St. Ciurcu, căpitan Trica, capelan militar Boldea, Dr. L. Popovici Dr. I. Bodea, Dr. Cuparescu, Dr. Praeda, Dr. Petrescu (București) Dr. N. Haemann, reprezentanții societăților studențesci cu cari societatea susține relațiuni intime, și reprezentanții studenților români din Leoben.

La orele 8 1/2 dl președinte Al. Crăciunescu rostese cuvântul de deschidere, în care schițază scurt activitatea comitetului în anul expirat. Se adresează apoi către colonie observând, că relațiunile între colonie și societate nu mai sunt acele, cari au fost pe timpul balurilor române, cari au fost până înainte de vr'o câți va ani. Dl președinte rōgă în fine, ca colonia să dea și de aici încolo spriginul moral societății, mai cu sēmă când toți sunt convinși, că cauza indiferentismului manifestat nu zace în sinul comitetului, sēu al societății, ci în micile neînțelegeri iscate în colonie, ale căror triste consecuențe „România Jună“ le-a tras.

Cu această ocaziune dl president constată cu date statistice la mână și faptul dureros, că numărul membrilor scade, mai ales în ce privește pe cei născuți în România și Transilvania. În fine bineventeză între urări de „să trăescă“ oșpeții prezenți.

D-l secret. I. A. T. Păscuțiu cetese apoi raportul anual, în care se dă o fidelă iconă a vieții „României Jună“ în decursul anului expirat; cu conștiința liniștită comitetul așteptă aprecierea muncii sale, având convingerea, că și-a împlinit datorința după putință.

De membrii emeritați se numesc d-nii: Dr. V. Colceriu, Ing. C. Comanescu, Ing. Mesaros, Ing. T. Popovici și Dr. E. Solomon.

D-l Al. de Vaida Voevod dă cetire raportului comisiei revădătoare, în care se propune comitetului absolutiu cum laude.

Cu acestea se finese partea oficială, când între puternice strigăte de „trăescă“, d-l Dr. N. St. Ciurcu, seniorul societății, este proclamat de president al părții so-

ciale. D-sa asigură societatea de spriginul moral al coloniei pentru toate întreprinderile ei. Se întonează apoi sub cenducerea d-lui T. Mureșianu: „Deșteptă te Române“ și alte cântece românesce. Apoi a urmat dans și abia la orele 4 dim. adunarea s'a disolvat.

Ținem să amintim, că la inițiativa bine meritatului d-n Al. Crăciunescu comitetul a adresat tinerimei române din loc un apel călduros, care a fost afișat la toate institutele cu rang academic din Viena. În el se lēgă tinerimei la inimă devisa frumoasă, care timp de 28 ani a garantat progresul și taria „României Jună“: „Uniți-vē în cuget, uniți-vē în simțiri“. Acestui apel au urmat studenții români, înscriindu-se până acuma 45 inși ca membri ordinari pe anul nou administrativ, între dēnșii, chiar unii, cari ani de-a rēndul n'au mai fost membri ai societății.

Astfel sub egida iubirei frătesce, a concordiei și a sincerului devotament față de această țintă mărēfă comună, societatea „România Jună“ va servi, precum în trecut, așa și pe viitor spre mândria neamului românesc.

X.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 8 Decembrie. Afară de cei 11 deputați, cari au declarat prin act în scris ieri, că ies din partidă guvernului, în decursul zilei de ați alți 14 deputați au avisat pe președintele partidei liberale Podmaniczky, că ies din partidă dela guvern. Intre aceștia se află și fostii miniștri conte Albin Csaky și Carol Hieronymi. Intre cei eșiți ați sunt 6 conți și 1 baron. Se așteptă și alte eșiri.

Budapesta, 8 Decembrie. Scirile despre demisiunea cabinetului Banffy se desmint.

Budapesta, 8 Decembrie. Szilágyi a declarat ați, că la nici un cas nu-și va retrage demisiunea.

Banul Khuen Hedervary a sosit ați aici și a conferat cu Banffy mai mult de două ore.

DIVERSE.

Bărbierii vécului trecut. A trecut acel timp, când fie-care bărbier, afară de măestria de a rade, mai era și „doftor“. Scotea dinți, tăia artere și scia prescrie doftorii bolnavilor. Ați bărbierul numai tunde și rade, er altă măestrie nu i este ertat să aibă. Cât de mare a fost cercul de activitate al unui bărbier în timpurile trecute, se pôte vedē de pe o firmă, care a fost săpată de curēnd în Franca. Pe firma fostului bărbier adecă stă scris tot felul cu ce se ocupa acel bărbier, anume: „Macaire Isac, bărbier, care pregătesce peruca, asistent de doftor, elisier, invēțator și faur de potcōve. Rade pentr'un sū, pentru doi sū tunde pērul și fōrte eștin pudrēzā, pomadēzā pe fetele tinere și frumușele; pentru o plată de pe un an, ori un pătrar de an, ia asupra și aprinderea lămpilor. Pe omeni tineri și fini îi invēțā limbī. Pentru creșterea lor se îngrijesce mult. Invēțā a cānta, a potcovi caii. Pregătesce și cārpescō papuci, cisme, invēțā fōrte eștin a dansa, taie bātaturile. Vinde en gros și en detail tot felul de lucruri bine miroșitoare, vinde recvisite de scris, vax, heringī sārati, perii, prindētōre de șōreel din sērmā, rădēcini pentru întārirea inimii, cartofi, cārnāței și altele“. Atātea ocupațiuni sunt chiar destule pentru un om. Bărbierii de ați cu invidie pot sē-și aducā aminte de colegii lor din vécul trecut.

Footē și Bill. Era pe la jumătatea vécului trecut, pe când în Londra încă era în flōre jaful pe strade. A trece prin vre-o stradă laterală a Londrei în timp de nopțe, era totdeuna un lucru fōrte riscat.

Intre acei, cari au făcut acea esperiență, se numără și renumitul actor și compositor Samuil Foote. Acesta totdeuna era plin de datorii. Intr'o nopțe merse acasă dela un banchet și când apucā pe o stradă

laterală, un bărbat mascat îi eși în drum, avēnd în mână un pistol.

— „Incōce cu portofoliul!“, rēsună vocea pungașului.

— „Sir“, dīse Foote afabil, „d-ta atingī aici o rană. Și pentru mine ar fi fōrte de dorit mamonul pāmēntesc (banul).“

— „Nu mă reține, ori atunci descarc arma!“

— „Permite-mī mai întāi, ca să mă recomand d-tale. Numele meu e Samuil Foote.“

Pungașul trase pistolul cevași mai înapoi. „Footē? Adecă d-ta ești omul cel de nimica, actorul Foote?“

— „Mē rog, numai nu mă ofensa!“ îl intrerupse Foote. „Eu nu caut de loc, ce viață ai avut d-ta, d-le pungaș!“

— „Pierd prea mult cu d-ta. Golește-ți busnarele, ca se mă conving, că intr'adevēr n'ai nimic de valōre.“

Bucuros Foote îi împlini cererea și pungașul, care vedē, că nu și-a dat de omul cu parale, voi sē-și mērgā drumul mai departe, dēr Foote îl agrāi repede:

— „Mē iartā, Sir, că te mai rețin un moment. D-ta nu creți cu ce miserii marī am sē mă lupt. În fī-care colț al stradei pāndesce un creditor cu câte-un polițist, ca să mă prindā și să mă închidā în turnul datorāșilor. Pe lângā această creșterii cei de pe urmă, cari i-am avut, i-am bēut în astā nopțe.“

— „La ce atāta tânguială?“, intrerupse pungașul cu o voce asprā, „eu nu voiu sē-ți iau nimic, te las să te duci, și basta!“

— „Acēsta însă nu e destul, nobile filantrop. Eu mă prind, că d-ta nu ești un pungaș ordinar, ci un bărbat distins în specialitatea sa, care-și pricepe măestria.“

— „La tot casul nu sunt un așa sārāntoc ca d-ta“, murmurā ștregarul, simțindu-se măgulit.

— „Atunci fă-mī plăcerea și-mī împrumutā câțiva guinii. Ți-i promis, că la proxima dī, când imi capāt salariul, ți i înapoiez punctuos.“

Pungașul rise și intr'adevēr scōse din busunar doi guinii și-i dēdū lui Foote. În momentul acesta se auci tropot de cai, și câți-va constableri (polițisti călări) intrarā în acea stradă.

— „Aici e“, strigā un polițist, „aici e Bill!“

Injurând pungașul sare în casa din apropiere și dispore, mai nainte de ce polițistii s'ar fi dat jos de pe cai. Fīind-cā de o urmărire a pungașului printre atātea cotituri de strade, nu putea fi vorbā, polițistii s'au adunat în jurul actorului, ca să le povestescā pātaniile avute cu renumitul pungaș de stradă.

— „M'a jăfuit total“, se tângui Foote. „Eu tocmai aveam banii strinși, ca să-mī plătesc creditorii, și când colo, ce să vedē, mi se întēplā acēstā nenorocire. Mē rog, d-lor, să luați spre cunoscință acēstā întēmplare, ca eu să pot scāpa dinaintea creditorilor mei.“

Dorința lui s'a împlinit. În dimineța următoare tot orașul vorbea despre atacul hoșesc asupra cunoscutului actor, și creditorii lui Foote intr'adevēr au renunțat la pașii întreprinși contra lui și n'au mai pretins, ca el să fi arestat.

Numai mai târziu, când Bill a fost prins, s'a adevērit lucrul. Pungașul Bill adecă înainte de ce l'au spāndurat, a povestit, cum lui Foote i-a succes lucrul de necredut, ca tocmai pe el, pe cel mai renumit pungaș, sē-l stōrcā de parale.

Literatură.

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, scrisă de d-l Simeon Stoica, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei transilvane, avēnd în text un număr mare de ilustrațiuni. E o bună și prețioasă călăuză pentru țeran, ca și pentru ori-ce familie, arātându-i cum sē-și păzescā sănătatea, cum sē se hrānescā, cum sē trăescā și de ce sē se ferescā pentru a se putē bucura de-o viață veselă și îndelungată. Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu.“

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, ori a procura mai multe cărți de odată:

„Istoria pedagogiei de V. Gr. Borgovan O cartenouă și de mare interes pentru toți bărbaiții de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

„Curs complet de corespondența comercială“, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superioară din Brașov. O carte octav mare de 17 côle de tipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legătură de afaceri cu vre-o bancă. termenii comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiunii și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor, cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vânzare și la administrația „Gazetei“. Prețul 1 fl. 60 cr.

„Lira Bihorului“, este o cârtică cu balade populare, adică o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Părintele Nicolae schiță din viața preoților, de George Simu. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cântul în școala populară, de Iuliu Pop. învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și fântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cuvântări funebrele și tertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Popiu, cunoscutul scriitor bisericesc, (ați Preposit capitular în Gherla. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Trandafiri și vioarele se numesc o frumoasă și elegantă carte de poezii populare, culese și ordinate de Ion Pop Retezanul. E o carte de vre-o 200 pag., în care găsim o mulțime de cântece bătrânesce, voinicesce, ostășesce, de bucurie, de dragoste, jale, dor, urf, mânia, necaz, cântece glumețe, dela nunți și altele. Edițiunea II. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

„Logodnica contelui Stuart“, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na L. Rudow-Suciu. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumoasă și curată. Prețul numai 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor, de Dr. Georgiu Popa. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de I. Pop Retezanul. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de Dr. T. Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Din cartea d lui Axentie Severu, veteranul nostru luptător dela 1848, intitulată „Răspuns la cartea neagră“, cu un bogat adaus despre ardeea Aiudului, se mai pot căpăta esemplare la d-l autor, precum și la Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, pentru prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Tonste pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de Tit. V. Gheaja, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregorin Maier.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Decemvre 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.20
Renta de corone ung. 4%	97.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	95.80
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	158.20
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	120.10
Losuri din 1860.	140.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	915.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	389.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	360.65
Napoleoniori	9.56
Mărci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	102.65
Paris vista	47.67 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.30
Note italiene	44.57

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Decemvre 1898.

Banconota rom. Cump.	9.49	Vënd.	9.51
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.46
Napoleoniori. Cump.	9.53	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesce Cump.	126 1/2	Vënd.	128
Mărci germane Cump.	58.90	Vënd.	—
irer turoesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Sei s.fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Fie-care economă bună, care voesc se aibă saltele bune, să și-le facă acasă.

Părū de cal, pentru saltele bun și ieftin se pôte căpăta în Strada Neagră Nr. 15.

ORI ȘI CE TUSE, cum și tôte tare de ale canalului de respirație, gâtleejū, plămâni, greutate de respirație, Astma, flegmă, tuse măgărăscă, răgușelă, gâdlitură la gâtū, început de tuberculsă, se pot depărta mi bine și mai ușor cu întrebuițarea renumitului și d pă prescripția medicală preparat și recomandat Ceaiu Sfânt. George pachet à 50 cr. și praful care aparține ceaiului prafu Sf. George, cutia à 50 cr. împreună cu prescrierea întrebuițării.

— Succes se simte după câteva zile.
Mai puțin de 2 pachete nu se trimite. La trimitere cu posta 20 cr. n ai mult pentru pachetare și expediare.

Tôte comandezle sunt a se adresa direct la:
St.-Georgs-Apotheke, Vien, V/2
Wimmergasse 33.
Să se trimită prețul inainta cu mandai postai.

2944 litre de vin nou, must de 11—12 gr sunt de vëndare la gara Brașov.

Doritorii de al cumpăra, il pot gusta Sâmbătă în 10 Decemb. dela 8 oară la 12 ore înainte de amedzi.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nep

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutiilor originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodel cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucati 20 cr. Cinci bucati 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterca principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anmît preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartler.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi ou Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyires).
- I. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.
- II. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zărnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (se vine pe la Orad'a Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura ou Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- I. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- II. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătura ou linia Tușnad-Ciuc-Szered.)

Dela Brașov la Zărnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min p. m.

* V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Ago-toufalva) la 7 ore 4 min. dimineța.